

Türkiye'nin İlk Otizm Federasyonu Kuruldu

Özlem Kılıç Ekici

Otizm spektrum bozukluğu ya da yaygın gelişimsel bozukluk, doğuştan gelen veya yaşamın ilk üç yılı içinde ortaya çıkan, yaşam boyu devam eden, sosyal etkileşimde, sözel ve sözel olmayan iletişimde problemler, tekrarlayıcı davranışlar, zaman zaman uyum problemleri ve kısıtlı ilgi alanları ile kendini gösteren, karmaşık ve nörolojik bir gelişimsel bozukluk olarak tanımlanıyor.

Her yıl nisan ayında, Dünya Otizm Farkındalık Ayı kapsamında çeşitli etkinlikler düzenleniyor. Günümüzde dünyaya gelen her 88 çocuktan 1'inin otizimli olduğu belirtiliyor. Bu istatistik ülke nüfusuna oranlandığında Türkiye'de 863 bin otizimli birey olduğu tahmin ediliyor. Bunlardan 285 bin kadarının 0-18 yaş aralığında olduğu, ilk ve ortaöğretim çağında ise 230 bin otizimli çocuk bulunduğu öngörülüyor. Otizm Dernekleri Federasyonu Türkiye'deki otizimli bireylerin eğitim, sağlık, meslek edinme, istihdam, barınma, bakım ve sosyal hakları gibi anayasal haklarının güvence altına alınması, ekonomik, sosyal, akademik, kültürel hayata tam katılımının sağlanması ve eksikliklerin düzenlenmesi amacıyla 17 Şubat 2014'te İstanbul'da

kuruldu. Federasyon, otizmle ilgili toplumsal bilinçlendirme ve yapılandırma çalışmalarında lobi ve iletişim faaliyetleri de gerçekleştirecek. (<http://www.odfed.org>, <https://www.facebook.com/odfed>)

Federasyonu kuran ve ağırlıklı olarak otizmeden birincil derecede etkilenen aile bireylerinden oluşan 22 sivil toplum örgütü, yaklaşık 7 yıldır Otizm Platformu çatısı altında otizimli bireylere ve ailelerine destek vermenin yanı sıra toplumsal bilinçlendirmeyi arttırmak için de çalışıyorlardı. Otizm Platformu yetkilileri, "Türkiye'de Otizmin Anayasası" olarak nitelendirdikleri Otizm Eylem Planı'nın devlet politikası haline gelebilmesi ve karar almada etkili olabilmek için Otizm Dernekleri Federasyonu'nu kurduklarını açıkladı. Mevcut yasalardan ve uluslararası sözleşmelerden doğan haklara ilişkin çalışmalar yürüteceklerini belirten yetkililer, federasyon yapılanmasıyla hukuki süreçler ağırlıklı olmak üzere özellikle ayrımcılık ve hak mağduriyeti gibi sorunlar yaşayan otizimli çocuklara ve ailelerine destek olmayı hedefliyor. Otizm Eylem Planı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın öncülüğünde kamu kurum ve kuruluşları ile Otizm Platformu'na üye sivil toplum kuruluşlarıyla 2 Nisan 2013'te taslak olarak hazırlanmıştı. Otizm tanısı konulmuş bireyler ve ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamak, yaşam kalitelerini artırmak ve ailelerine destek vermek amacıyla çeşitli kararların alındığı taslak plana göre, toplumun tüm kesimlerinin otizm konusunda farkındalık düzeyinin artırılması ve kurumlar arası işbirliğinin geliştirilmesi sağlanacak. Plan otizimli bireylerin eğitimine, istihdamına, çalışma hayatına, sosyal güvenliğine ilişkin belirlenen hedefleri içeriyor. Taslakta Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı başta olmak üzere Milli Eğitim, Sağlık, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Gençlik ve Spor bakanlıkları ile YÖK tarafından yürütülecek çalışmalar yer alıyor.

Sıklıkla Okul Değiştiren Çocuklar Risk Altında

Ibrahim Özay Semerci

Warwick Tıp Fakültesi'nde çalışan araştırmacıların *American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*'de yayımladığı bir makaleye göre sıklıkla okul değiştiren çocukların ilerleyen yıllarda psikotik belirti gösterme ihtimalleri daha fazla. Profesör Swaran Singh ve arkadaşlarının gerçekleştirdiği araştırmada 12 yaşındaki katılımcılarla görüşülerek, son altı ay içinde halüsinasyon, delüzyon (aksine çok açık kanıtlar olsa da bağlı kalınan güçlü inanç) ve düşünce karışıklıkları (düşüncelerin beyne dışarıdan sokulduğunu, beyinden çalıştığını veya radyo, televizyon gibi araçlarla yayımlandığını düşünme) gibi psikotik deneyimler yaşayıp yaşamadıkları anlaşılmaya çalışılmış. Üç veya daha fazla okul değişikliği yaşamış çocukların bu belirtileri gösterme oranlarının diğerlerinden %60 daha fazla olduğu tespit edilmiş. Araştırmacılar, okul değişikliğinin çocuklarda özgüven eksikliğine ve sosyal yenilgiye (bir gruptan dışlanmaktan dolayı yaşanan olumsuz deneyim) neden olabileceğini söylüyor. Araştırmacılardan Dr. Cath Winsper da öğrencilerin yeni ortamlara kolayca uyum sağlayabilmesi için okulların yeni stratejiler denemesi gerektiğini söylüyor.

